

61.
Ministerstvo vnitra
V. správa

V Praze dne 28. srpna 1968

Soudruh

plk. JUDr Ján M a j e r
náměstek ministra vnitra

P r a h a

Soudruhu náměstku,

v příloze zasílám situační zprávu
V. správy MV , pojednávající o období od 21. do 28.8.1968.

Přílohy : 1/4

Náčelník V. správy MV :
(pplk. Holec *Josef*)

S I T U A Č N Í Z P R Á V A

19.8.1968 :

V neděli 18.8.1968 byl jsem uvědoměn v místě svého pobytu na dovolené, že v pondělí 19.8.1968 v 10.00 hodin mám se dostavit na poradu k s.Šalgovičovi. Tento pokyn vyřizoval s.Josef Ripl ze 2.správy MV. Při příchodu k s.Šalgovičovi setkal jsem se v sekretariátu se sovětskými poradci Kotovem, Nazarovem, s bývalým náčelníkem 1.správy MV plk.Josefem Houskou a s uvedeným již Josefem Riplem. Od těchto jsem byl informován o změnách ve vedení 1.správy MV a vytvářeli u mne dojem, že jsou zasvěceni do úkolů, které mi budou uloženy. Ve stručném jednání u s.Šalgoviče mi bylo sděleno, že vzhledem k nepřítomnosti s.Padrůnka mi ukládá, abych si připravil zesílení ochrany objektu ÚV-KSČ a 4 - 5 typů lidí pro poskytnutí osobní ochrany dalším vedoucím funkcionářům. V úterý 20.8.1968 mám být v telefonické dosažitelnosti.

20. - 21.8.1968 :

V úterý 20.8.1968 byl jsem ve svém bytě telefonicky vzbuzen ve 23,45 hodin, abych se dostavil k s.Šalgovičovi. V jeho sekretariátu jsem zastihnul sovětského poradce Nazarova a další dva, jejichž jména neznám, Jaroslava Klímu, Josefa Housku, Ferdinand Mlkvého (náčelníka KS-SNB Bratislava), Josefa Ripla a některé pracovníky 2.správy MV. Během mého pobytu zde přicházeli další soudruzi s.Jaroslav Rybář, Miroslav Homoláč a Zdeněk Kupec. S těmito dalšími soudruhy jsme byli postupně přijati u s.Šalgoviče. Já dostal tyto informace a pokyny : že během 10 minut nás zaberou vojska Sovětské armády, mám zasílet ochranu objektů ÚV-KSČ a budovy MV na Letné, poskytnout osobní ochranu všem členům předsednictva ÚV-KSČ, které právě zasedá - mimo s.Bilaka, Indry a Koldera, kteří ochranu dostávají z řad pracovníků 2.správy MV (později jsem zjistil, že u s.Bilaka byl určen s.Skýpala z KS-SNB Bratislava, u s.Indry s.Zajíček a u s.Koldera s.Reimer ze 2.správy MV). Dále mi bylo uloženo svolat své náčelníky a zdržovat se na pracovišti. Během čekání na auto byl dán příkaz - svolat

všechny pracovníky součásti, dále informace, že v budově Letná je i propustková služba vedená s.Rezkem a že na pomoc přijdou i příslušníci LM. Pokyn u příslušnících LM byl během 10 minut zrušen s.Jiřím Hoškem po jeho telefonickém rozhovoru se s.Šalговиčem.)

Po příjezdu na pracoviště byly zajišťovány úkoly svozu příslušníků, zesílení ochrany objektů a vyslání soudruhů pro osobní ochranu členů předsednictva ÚV-KSČ. Kolem 5.00 hodiny ráno byly prostory Hradu i V.správy MV zabrány Sovětskou armádou, jejímž velitelem byl vznesen požadavek odzbrojit všechny příslušníky. O protestech z naší strany, se informoval s.Šalговиče, který v krátké době vyslal na V.správu MV sovětské poradce a ti odzbrojení zabránili.

Celá další činnost V.správy MV, až do ranních hodin 27.8.1968 probíhala za situace obsazení Sovětskými jednotkami a v našem spojení s prezidentem republiky a jeho kanceláří, s vládou ČSSR za vedení s.Štrougala a s Národním shromážděním (jmenovitě se s.Hofmanem).

Byly plněny tyto hlavní úkoly :

- na úseku osobní ochrany :

- během celé doby bylo zajištěna osobní ochrana s.Svobody, Dubčeka, Černíka, Pavla, Lomského, Dolanského, Novotného. Byla nově ustavena osobní ochrana soudruhům : Lenártovi, Švestkovi, Kapkovi, Pilerovi, Špačkovi, Rigovi, Vaculíkovi, Jakešovi, Barbírkovi, Krieglovi, Sádovskému, Šimonovi, Císařovi, Mlynářovi.

Soudruh Kriegl ochranu odmýtl, soudruh Dubček, Černík a Smrkovský byli internováni Sovětskými vojsky a s.Císař zadržen orgány STB;

- - další příslušníci V.správy MV zajišťovali úkoly spojené se zajištěním zasedání a ubytování vlády ČSSR v objektech Pražského hradu a s jejich přepravou v rámci Prahy, pravidelně byly jim získávány informace a tiskoviny, které v těchto dnech vycházely, byla prováděna kontrola bezpečnosti jejich bydlišť a zajišťována jejich přeprava v rámci Prahy, jakož i připravováno a zabezpečováno náhradní pracoviště;
- obdobně byl udržován kontakt s Národním shromážděním a zabezpečeno jeho spojení telefonicky i radiově a zabezpečeno jejich

náhradní pracoviště;

- po odsunu Sovětských vojsk byla zavedena zesílená ~~osobní~~ doprovodní ochrana soudruhu Svobodovi, Dubčekovi, Černíkovi a Smrkovskému a na pokyn s.Štrougala přidělena osobní ochrana soudruhu Pelikánovi;

- na úseku ostrahy objektů :

a/ Pražský hrad - byl obsazen Sovětskými vojsky 21.8.1968 ve 04,15 hodin. Vnitřní ochrana bydliště a pracoviště presidenta republiky byla zachována. Vojska obsadila jen venkovní prostory a budovu V.správy MV. O vstupu do areálu Hradu jednoznačně rozhodovali jen důstojníci okupační armády. Jejich odchod byl uskutečněn v 03,00 hodiny dne 27.8.1968 a zabezpečení areálu i vnitřního režimu v objektech Pražského hradu převzala V.správa MV.

b/ ÚV-KSČ - bylo obsazeno přibližně ve stejnou dobu. Celý vnější i vnitřní režim byl převzat vojsky SSSR, odebrány všechny klíče, přerušeno veškeré spojení a nikdo nebyl vpuštěn do objektu. V současné době je prováděna ochrana příslušníky V.správy MV, pracovníky VI.správy MV prováděna technická kontrola celého objektu, opravovány veškeré spojovací prostředky a vnitřní režim řešen na základě dohody se soudruhem Sojákem - sekretářem s.Dubčeka.

Ochrana objektu rekreačního střediska Orlík a Národního památníku na Vítkově nebyla nijak narušena, kromě potíží spojených se střídáním služeb.

c/Objekt Úřadu předsednictva vlády - byl zabrán vojsky SSSR v době, kdy se zde zdržovali někteří členové vlády, včetně s.Černíka. Ihned po obsazení objektu byli příslušníci V.správy MV odzbrojeni a internováni spolu s dalšími pracovníky předsednictva vlády. I po odchodu vojsk nebylo armádou SSSR vráceno asi 20 kusů pistolí a asi 1.000.- Kčs stranických příspěvků .

V současné době je objekt chráněn příslušníky V.správy MV a připravován pro normální provoz.

d/ Objekty centrály ministerstva vnitra *

- Letná - při zesílení služby v ranních hodinách dne 21.8.1968 prováděl již organizování propustkové služby pplk. Rezek (z příkazu s. Šalgoviče). Příslušníci V. správy vykonávali zde službu do 22.00 hodin téhož dne, kdy zbraně a veškeré pomůcky na příkaz s. Padrůnka byly předány dozorčímu důstojníku MV. V. správa převzala budovu do své ochrany až po odchodu vojsk SSSR dnem 27.8.1968, za podmínku, že vnější obklíčení je prováděno i nadále vojska SSSR.
- Sadová - (Thákurova 1) výkon služby pracovníky V. správy MV je prováděn nepřetržitě i když u všech vchodů jsou dvoučlenné hlídky vojáků SSSR, na dvoře objektu jsou umístěny 3 obrněné transportery s osádkou
- Wintrova - v době od 21. do 27.8.1968 jen dočasně byl objekt obsazen vojsky SSSR, v současné době je plně zabezpečen příslušníky V. správy MV.
- Křížovnicki - (1. správa MV) vnější ostraha je sice prováděna pracovníky V. správy MV, je však známo, že uvnitř se dosud zdržují civilní osoby jednotek SSSR.
- Zabezpečení všech ostatních objektů MV bylo prováděno bez narušení. (Netřeba, Zeleneč, Chodov, Zátorka, Třebestín, Karmelitská, Konvická, Kapucínská)

Celková situace :

Po celou dobu pracovníci V. správy MV projevili dobrý postoj k plnění úkolů, byli ukáznění i když moment obsazení naší republiky a zvláště zabírání objektů a jejich odzbrojování velmi depresivně působilo na jejich myšlení. Jejich postoj byl po celou dobu jednoznačný na podporu legálních představitelů strany a státu. Jen u jednotlivců - mladých příslušníků se projevily krajní názory, že je třeba zahájit aktivní obranu. Početní stavy jsou plné na všech pracovištích. Za uplynulých 8 dnů nebylo jediného onemocnění. Mnozí příslušníci dobrovolně se vraceli z dovolené k součásti.